

1. Perusopetuksen tehtävä, tavoitteet, tuntijako ja laaja-alainen osaaminen

Perusopetuksen tehtävä

Vihdissä toteutetaan valtakunnallista näkemystä perusopetuksen tehtävästä. Perusopetus on koulutusjärjestelmän kivijalka ja samalla osa esiopetuksesta alkavaa koulutusjatkumoa. Perusopetus tarjoaa oppilaille mahdollisuuden laajan yleissivistyksen perustan muodostamiseen ja oppivelvollisuuden suorittamiseen.

Jokaisen vihtiläisen koulun opetus- ja kasvatustehtävä tarkoittaa oppilaiden oppimisen, kehityksen ja hyvinvoinnin edistämistä ja tukemista yhteistyössä kotien kanssa. Perusopetus tarjoaa oppilaille mahdollisuuden osaamisen monipuoliseen kehittämiseen, jonka tavoitteena on kehittää oppilaiden myönteistä identiteettiä ihmisinä, oppijoina ja yhteisön jäseninä. Perusopetus kasvattaa oppilaita ihmisoikeuksien tuntemiseen, kunnioittamiseen ja puolustamiseen.

Perusopetuksen yhteiskunnallisena tehtävänä on edistää tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta ja oikeudenmukaisuutta. Perusopetuksen tehtävänä on osaltaan ehkäistä eriarvoistumista ja syrjäytymistä sekä edistää sukupuolten tasa-arvoa.

Perusopetuksen kulttuuritehtävänä on edistää monipuolista kulttuurista osaamista ja kulttuuriperinnön arvostamista sekä lisätä ymmärrystä kulttuureiden moninaisuudesta.

Perusopetuksessa opitaan kohtaamaan koulua ympäröivän maailman muutos avoimesti, arvioimaan sitä kriittisesti ja ottamaan vastuuta tulevaisuutta rakentavista valinnoista. Perusopetuksen globaalikasvatus luo osaltaan edellytyksiä oikeudenmukaiselle ja kestäväälle kehitykselle.

Perusopetuksen tavoitteet

Perusopetuksen keskeisenä tavoitteena on tukea oppilaiden kasvua ihmisyyteen ja eettisesti vastuulliseen yhteiskunnan jäsenyyteen. Opetuksen ja kasvatuksen tulee myös tukea kasvua tasapainoisiksi ja terveen itsetunnon omaaviksi ihmisiksi. Opetus edistää kulttuurien sekä aatteellisten, maailmankatsomuksellisten ja uskonnollisten, perinteiden sekä länsimaisen humanismin perinteen tuntemista ja ymmärtämistä. Elämän, toisten ihmisten ja luonnon kunnioittamisen rinnalla korostetaan ihmisarvon loukkaamattomuutta.

Kaiken toiminnan tulee vahvistaa koulutuksellista, demokraattista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä parantaa oppimaan oppimisen taitoja. Toiminnassa korostuu vuorovaikutteisten oppimisympäristöjen hyödyntäminen sekä koulun ulkopuolella tapahtuva oppiminen opetustyön resurssina.

Valtioneuvoston asetuksessa säädetyt tavoitteet ohjaavat tarkastelemaan opetusta kokonaisuutena, joka rakentaa tässä ajassa tarvittavaa yleissivistystä ja luo pohjaa elinikäiselle oppimiselle. Tiedonalakohtaisen osaamisen lisäksi tulee tavoitella oppiainerajat ylittävää osaamista ja taitoja. Tähän pohjautuen opetussuunnitelman perusteissa määritellään tavoitteet ja sisällöt sekä yhteisille oppiaineille että tavoitteet oppiaineita yhdistäville laaja-alaisille osaamisalueille ja monialaisille oppimiskokonaisuuksille. Tavoitteiden toteutuminen Vihdissä edellyttää suunnitelmallista yhteistyötä ja tavoitteiden toteutumisen arviointia.

Paikalliset, perusopetuksen tehtävää täydentävät ja käytännön toteuttamista ilmentävät näkökohdat

Vihdin perusopetuksen tuntijako on hyväksytty lautakunnassa 11.8.2015.

Linkki lautakunnan päätökseen.

Tuntijako suomenkieliselle opetukselle:

Vihdin perusopetuksen tuntijako												
Aine	Vuosiluokka		1	2	3	4	5	6	7	8	9	Yht.
Aidinkieli ja kirjallisuus	7	7	5	5	4	4	3	4	3	42		
A1-kieli (englanti)			2	3	2	2	2	2	3	16		
B1-kieli (ruotsi)							2	2	1	1	6	
Matematiikka	4	4	4	4	4	3	3	4	4	34		
Ympäristöoppi	2	2	2	2	3	3				14		
Biologia								1	1	2	4	
Maantieto								1	1	1	3	
Fysiikka								1	1	1,5	3,5	
Kemia								1	1	1,5	3,5	
Terveystieto								0,5	1,5	1	3	
Uskonto/Elämäntietomustieto	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	10	
Historia						2	1	2	2	0	7	
Yhteiskuntaoppi						1	1		1	2	5	
Oppilaanohjaus								0,5	0,5	1	2	
Musiikki	1	1	1	2	1	1	2				9	
Kuvataide	1	1	2	2	2	1	2				11	
Käsityö	2	2	2	2	2	2	3				15	
Kotitalous							3				3	
Liikunta	2	2	2	2	2	3	2	3	2	20		
Taide- ja taitoaineiden valinnaiset									2	2	4	
Valinnaiset aineet					1	1	1		4	4	11	
Tuntimäärä yhteensä	20	20	22	24	25	25	30	30	30	226		

Tuntijako ruotsinkieliselle opetukselle:

Vichtis timfördelning												
Nummela Skola												
Ämne	Betygsnivå		1	2	3	4	5	6	7	8	9	Yht.
Modersmål och litteratur	7	7	5	4	5	4						
A1-språk (finska)		1	2	2	2	2						
A2-språk (engelska)					2	2	2					
Matematik	4	3	4	4	4	4						
Omgivningslära	2	2	3	3	3	2						
Biologi												
Geografi												
Fysik												
Kemi												
Hälsokunskap												
Religion/Livsåskådningskunskap	1	1	1	1	2	1						
Historia					1	1	1					
Samhällslära						1	1					
Elevhandledning												
Musik	1	1	1	1	1	1						
Bildkonst	1	1	1	2	1	2						
Slöjd	2	2	2	2	2	2						
Huslig ekonomi												
Gymnastik	2	2	3	3	3	3						
Valfria												
Valfria ämnen					0	0	1					
Obligatoriska	20	20	22	25	27	26	0	0	0			140

Tuntikehyksen jakautumisen uudistetut perusteet

Vihdin perusopetuksessa noudatetaan lähikouluperiaatetta, jonka mukaisesti koulut suunnittelevat osa-aikaisen erityisopetuksen järjestämisen koulun tarpeiden mukaisesti. Kuntatasoisiiin erityisluokkiin varataan oma resurssi vuosittain.

Laaja-alainen osaaminen

Laaja-alaisen osaamisen lisääntynyt tarve nousee ympäröivän maailman muutoksista. Ihmisenä kasvaminen, opiskelu, työnteke sekä kansalaisena toimiminen nyt ja tulevaisuudessa edellyttävät tiedon- ja taidonalat ylittävää ja yhdistävää osaamista. Laaja-alaisella osaamisella tarkoitetaan tietojen, taitojen, arvojen, asenteiden ja tahdon muodostamaa kokonaisuutta. Osaaminen tarkoittaa myös kykyä käyttää tietoja ja taitoja tilanteen edellyttämällä tavalla. Erityisen tärkeää on rohkaista oppilaita tunnistamaan oma erityislaatunsa, omat vahvuutensa ja kehittymismahdollisuutensa sekä arvostamaan itseään.

Seuraavassa kuvataan seitsemän laaja-alaista osaamiskokonaisuutta ja perustellaan niiden merkitys.

Laaja-alaisen osaamisen tavoitteet täsmennetään Oppiaineluvuissa vuosiluokkakokonaisuuksittain. Tavoitteet on otettu huomioon oppiaineiden tavoitteiden ja keskeisten sisältöalueiden määrittelyssä. Oppiainekuvauksissa osoitetaan oppiaineiden tavoitteiden yhteys laaja-alaiseen osaamiseen.

Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)

Ajattelun ja oppimisen taidot luovat perustaa muun osaamisen kehittymiselle ja elinikäiselle oppimiselle. Ajatteluun ja oppimiseen vaikuttaa se, miten oppilaat hahmottavat itsensä oppijoina ja ovat vuorovaikutuksessa ympäristönsä kanssa. Olennaista on myös, miten he oppivat tekemään havaintoja ja hakemaan, arvioimaan, muokkaamaan, tuottamaan sekä jakamaan tietoa ja ideoita. Oppilaita ohjataan huomaamaan, että tieto voi rakentua monella tavalla, esimerkiksi tietoisesti päättelämällä tai intuitiivisesti, omaan kokemukseen perustuen. Tutkiva ja luova työskentelyote, yhdessä tekeminen sekä mahdollisuus syventymiseen ja keskittymiseen edistävät ajattelun ja oppimaan oppimisen kehittymistä.

Opettajien on tärkeä rohkaista oppilaita luottamaan itseensä ja näkemyksiinsä ja olemaan samalla avoimia uusille ratkaisuille. Rohkaisua tarvitaan myös epäselvän ja ristiriitaisen tiedon äärellä olemiseen. Oppilaita ohjataan pohtimaan asioita eri näkökulmista, hakemaan uutta tietoa ja siltä pohjalta tarkastelemaan ajattelutapojaan. Heidän kysymyksilleen annetaan tilaa ja heitä innostetaan etsimään vastauksia, kuuntelemaan toisten näkemyksiä sekä samalla pohtimaan myös omaa sisäistä tietoaan. Heidä rohkaistaan rakentamaan uutta tietoa ja näkemystä. Koulun muodostaman oppivan yhteisön jäsenenä oppilaat saavat tukea ja kannustusta ideoilleen ja aloitteilleen, jolloin heidän toimijuutensa voi vahvistua.

Oppilaita ohjataan käyttämään tietoa itsenäisesti ja vuorovaikutuksessa toisten kanssa ongelmanratkaisuun, argumentointiin, päättelyyn ja johtopäätösten tekemiseen sekä uuden keksimiseen. Oppilailla tulee olla mahdollisuus analysoida käsillä olevaa asiaa kriittisesti eri näkökulmista. Innovatiivisten ratkaisujen löytäminen edellyttää, että oppilaat oppivat näkemään vaihtoehtoja ja yhdistelemään näkökulmia ennakkoluulottomasti ja voivat käyttää kuvittelukykyään olemassa olevien rajojen ylittämiseen. Leikit, pelillisuus, fyysinen aktiivisuus, kokeellisuus ja muut toiminnalliset työtavat sekä taiteen eri muodot edistävät oppimisen iloa ja vahvistavat edellytyksiä luovaan ajatteluun ja oivaltamiseen. Valmiudet systeemiseen ja eettiseen ajatteluun kehittyvät vähitellen, kun oppilaat oppivat näkemään asioiden välisiä vuorovaikutussuhteita ja keskinäisiä yhteyksiä sekä hahmottamaan kokonaisuuksia.

Jokaista oppilasta autetaan tunnistamaan oma tapansa oppia ja kehittämään oppimisstrategioitaan. Oppimaan oppimisen taidot karttuvat, kun oppilaita ohjataan ikäkaudelleen sopivalla tavalla asettamaan tavoitteita, suunnittelemaan työtään, arvioimaan edistymistään sekä hyödyntämään teknologisia ja muita apuvälineitä opiskelussaan. Oppilaita tuetaan rakentamaan perusopetuksen aikana hyvä tiedollinen ja taidollinen perusta sekä kestävä motivaatio jatko-opinnoille ja elinikäiselle oppimiselle.

Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)

Oppilaat kasvavat maailmaan, joka on kulttuurisesti, kielellisesti, uskonnollisesti ja katsomuksellisesti moninainen. Kulttuurisesti kestävä elämäntapa ja monimuotoisessa ympäristössä toimiminen edellyttävät ihmisoikeuksien kunnioittamiselle perustuvaa kulttuurista osaamista, arvostavan vuorovaikutuksen taitoja ja keinoja ilmaista itseään ja näkemyksiään.

Perusopetuksessa oppilaita ohjataan ympäristön kulttuuristen merkitysten tunnistamiseen ja arvostamiseen sekä oman kulttuuri-identiteetin ja myönteisen ympäristösuhteen rakentamiseen. Oppilaat oppivat tuntemaan ja arvostamaan elinympäristöään ja sen kulttuuriperintöä sekä omia sosiaalisia, kulttuurisia, uskonnollisia, katsomuksellisia ja kielellisiä juuriaan. Heidä kannustetaan pohtimaan oman taustansa merkitystä ja paikkaansa sukupolvien ketjussa. Oppilaita ohjataan näkemään kulttuurinen moninaisuus lähtökohtaisesti myönteisenä voimavarana. Samalla heitä ohjataan tunnistamaan, miten kulttuurit, uskonnot ja katsomukset vaikuttavat yhteiskunnassa ja arjessa, miten media muokkaa kulttuuria sekä pohtimaan myös, millaisia asioita ei voida ihmisoikeuksien vastaisena hyväksyä. Kouluyhteisössä ja koulun ulkopuolella tehtävässä yhteistyössä oppilaat

oppivat havaitsemaan kulttuurisia erityispiirteitä ja toimimaan joustavasti eri ympäristöissä. Heitä kasvatetaan kohtaamaan arvostavasti muita ihmisiä sekä noudattamaan hyviä tapoja. Oppilaat saavat mahdollisuuksia kokea ja tulkita taidetta, kulttuuria ja kulttuuriperintöä. He oppivat myös välittämään, muokkaamaan ja luomaan kulttuuria ja perinteitä ja huomaamaan niiden merkityksen hyvinvoinnille.

Koulutyöhön sisällytetään runsaasti tilaisuuksia harjaantua esittämään mielipiteensä rakentavasti ja toimimaan eettisesti. Oppilaita ohjataan asettumaan toisen asemaan ja tarkastelemaan asioita ja tilanteita eri näkökulmista. Koulutyössä edistetään suunnitelmallisesti ihmisoikeuksien, erityisesti lapsen oikeuksien tuntemista ja arvostamista sekä niiden mukaista toimintaa. Kunnioitusta ja luottamusta muita ihmisryhmiä ja kansoja kohtaan vahvistetaan kaikessa toiminnassa, myös kansainvälistä yhteistyötä tehden.

Kouluyhteisössä oppilaat saavat kokemuksia vuorovaikutuksen merkityksestä myös omalle kehitykselle. He kehittävät sosiaalisia taitojaan, oppivat ilmaisemaan itseään eri tavoin ja esiintymään eri tilanteissa. Opetuksessa tuetaan oppilaiden kasvua monipuolisiksi ja taitaviksi kielenkäyttäjiksi sekä äidinkielellään että muilla kielillä. Oppilaita rohkaistaan vuorovaikutukseen ja itsensä ilmaisemiseen vähäiselläkin kielitaidolla. Yhtä tärkeätä on oppia käyttämään matemaattisia symboleita, kuvia ja muuta visuaalista ilmaisua, draamaa sekä musiikkia ja liikettä vuorovaikutuksen ja ilmaisun välineinä. Koulutyöhön sisältyy myös monipuolisia mahdollisuuksia käsillä tekemiseen. Oppilaita ohjataan arvostamaan ja hallitsemaan omaa kehoaan ja käyttämään sitä tunteiden ja näkemysten, ajatusten ja ideoiden ilmaisemiseen. Koulutyössä rohkaistaan mielikuvituksen käyttöön ja kekseliäisyyteen. Oppilaita ohjataan edistämään toiminnallaan esteettisyyttä ja nauttimaan sen eri ilmenemismuodoista.

Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)

Elämässä ja arjessa selviäminen edellyttää yhä moninaisempia taitoja. Kyse on terveydestä, turvallisuudesta ja ihmissuhteista, liikkumisesta ja liikenteestä, teknologisoituneessa arjessa toimimisesta sekä oman talouden hallinnasta ja kuluttamisesta, jotka kaikki vaikuttavat kestäväan elämäntapaan. Perusopetuksessa tuetaan oppilaiden luottavaista suhtautumista tulevaisuuteen.

Kouluyhteisö ohjaa ymmärtämään, että jokainen vaikuttaa toiminnallaan niin omaan kuin toistenkin hyvinvointiin, terveyteen ja turvallisuuteen. Oppilaita kannustetaan huolehtimaan itsestä ja toisista, harjoittelemaan oman elämän ja arjen kannalta tärkeitä taitoja sekä lisäämään ympäristönsä hyvinvointia. Oppilaat oppivat perusopetuksen aikana tuntemaan ja ymmärtämään hyvinvointia ja terveyttä edistävien ja sitä haittaavien tekijöiden sekä turvallisuuden merkityksen ja hakemaan niihin liittyvää tietoa. He saavat mahdollisuuden kantaa vastuuta omasta ja yhteisestä työstä sekä kehittää tunnetaitojaan ja sosiaalisia taitojaan. Oppilaat kasvavat huomaamaan ihmissuhteiden ja keskinäisen huolenpidon tärkeyden. He oppivat myös ajanhallintaa, joka on tärkeä osa arjenhallintaa ja itsesäätelyä. Oppilaat saavat tilaisuuksia harjoitella toimimaan omasta ja muiden turvallisuudesta huolehtien eri tilanteissa, myös liikenteessä. Heitä ohjataan ennakoimaan vaaratilanteita ja toimimaan niissä tarkoituksenmukaisesti. Heitä opetetaan tunnistamaan keskeiset turvallisuuteen liittyvät symbolit sekä suojaamaan yksityisyyttään ja henkilökohtaisia rajojaan.

Oppilaat tarvitsevat perustietoa teknologiasta ja sen kehityksestä sekä vaikutuksista eri elämänalueilla ja ympäristössä. He tarvitsevat myös opastusta järkeviin teknologisiin valintoihin. Opetuksessa tarkastellaan teknologian monimuotoisuutta ja ohjataan ymmärtämään sen toimintaperiaatteita ja kustannusten muodostumista. Perusopetuksessa oppilaita ohjataan teknologian vastuulliseen käyttöön ja pohditaan siihen liittyviä eettisiä kysymyksiä.

Oppilaita opastetaan kehittämään kuluttajataitojaan sekä edellytyksiään omasta taloudesta huolehtimiseen ja talouden suunnitteluun. Oppilaat saavat ohjausta kuluttajana toimimiseen, mainonnan kriittiseen tarkasteluun sekä omien oikeuksien ja vastuiden tuntemiseen ja eettiseen käyttöön. Heitä kannustetaan kohtuullisuuteen, jakamiseen ja säästäväisyyteen. Perusopetuksen aikana oppilaat harjaantuvat kestävän elämäntavan mukaisiin valintoihin ja toimintatapoihin.

Monilukutaito (L4)

Monilukutaidolla tarkoitetaan erilaisten tekstien tulkitsemisen, tuottamisen ja arvottamisen taitoja, jotka auttavat oppilaita ymmärtämään monimuotoisia kulttuurisia viestinnän muotoja sekä rakentamaan omaa identiteettiään. Monilukutaito perustuu laaja-alaiseen käsitykseen tekstistä. Teksteillä tarkoitetaan tässä sanallisten, kuvallisten, auditiivisten, numeeristen ja kinesteettisten symbolijärjestelmien sekä näiden yhdistelmien avulla ilmaistua tietoa. Tekstejä voidaan tulkita ja tuottaa esimerkiksi kirjoitetussa, puhutussa, painetussa, audiovisuaalisessa tai digitaalisessa muodossa.

Oppilaat tarvitsevat monilukutaitoa osatakseen tulkita maailmaa ympärillään ja hahmottaa sen kulttuurista monimuotoisuutta. Monilukutaito merkitsee taitoa hankkia, yhdistää, muokata, tuottaa, esittää ja arvioida tietoa eri muodoissa, eri ympäristöissä ja tilanteissa sekä erilaisten välineiden avulla. Monilukutaito tukee kriittisen ajattelun ja oppimisen taitojen kehittymistä. Sitä kehitettäessä tarkastellaan ja pohditaan myös eettisiä ja esteettisiä kysymyksiä. Monilukutaitoon sisältyy monia erilaisia lukutaitoja, joita kehitetään kaikessa opetuksessa. Oppilaiden tulee voida harjoittaa taitojaan sekä perinteisissä että monimediaisissa, teknologiaa eri tavoin hyödyntävissä oppimisympäristöissä.

Oppilaiden monilukutaitoa kehitetään kaikissa oppiaineissa arkikielestä kohti eri tiedonalojen kielen ja esitystapojen hallintaa. Osaamisen kehittyminen edellyttää rikasta tekstiympäristöä, sitä hyödyntävää pedagogiikkaa sekä oppiaineiden välistä ja muiden toimijoiden kanssa tehtävää yhteistyötä. Opetus tarjoaa mahdollisuuksia erilaisista teksteistä nauttimiseen. Oppimistilanteissa oppilaat käyttävät, tulkitsevat ja tuottavat erilaisia tekstejä sekä yksin että yhdessä muiden kanssa. Oppimateriaalina hyödynnetään ilmaisultaan monimuotoisia tekstejä ja mahdollistetaan niiden kulttuuristen yhteyksien ymmärtäminen. Opetuksessa tarkastellaan oppilaille merkityksellisiä, autenttisia tekstejä sekä niistä nousevia tulkintoja maailmasta. Näin oppilaat voivat hyödyntää opiskelussa vahvuuksiaan ja itseään kiinnostavia sisältöjä ja käyttää niitä myös osallistumisessa ja vaikuttamisessa.

Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5)

Tieto- ja viestintäteknologinen (tvt) osaaminen on tärkeä kansalaistaito sekä itsessään että osana monilukutaitoa. Se on oppimisen kohde ja väline. Perusopetuksessa huolehditaan siitä, että kaikilla oppilailla on mahdollisuudet tieto- ja viestintäteknologisen osaamisen kehittämiseen. Tieto- ja viestintäteknologiaa hyödynnetään suunnitelmallisesti perusopetuksen kaikilla vuosiluokilla, eri oppiaineissa ja monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa sekä muussa koulutyössä.

Tieto- ja viestintäteknologista osaamista kehitetään neljällä pääalueella 1) Oppilaita ohjataan ymmärtämään tieto- ja viestintäteknologian käyttö- ja toimintaperiaatteita ja keskeisiä käsitteitä sekä kehittämään käytännön tv-taitojaan omien tuotosten laadinnassa. 2) Oppilaita opastetaan käyttämään tieto- ja viestintäteknologiaa vastuullisesti, turvallisesti ja ergonomisesti. 3) Oppilaita opetetaan käyttämään tieto- ja viestintäteknologiaa tiedonhallinnassa sekä tutkivassa ja luovassa työskentelyssä. 4) Oppilaat saavat kokemuksia ja harjoittelevat tv-t:n

käyttämistä vuorovaikutuksessa ja verkostoitumisessa. Kaikilla näillä alueilla tärkeätä on oppilaiden oma aktiivisuus ja mahdollisuus luovuuteen sekä itselle sopivien työskentelytapojen ja oppimispolkujen löytämiseen. Tärkeätä on myös yhdessä tekemisen ja oivaltamisen ilo, mikä vaikuttaa opiskelumotivaatioon. Tieto- ja viestintäteknologia tarjoaa välineitä tehdä omia ajatuksia ja ideoita näkyväksi monin eri tavoin ja siten se myös kehittää ajattelun ja oppimisen taitoja.

Oppilaita opastetaan tuntemaan tv:n erilaisia sovelluksia ja käyttötarkoituksia sekä huomaamaan niiden merkitys arjessa, ja ihmisten välisessä vuorovaikutuksessa ja vaikuttamisen keinona. Yhdessä pohditaan, miksi tieto- ja viestintäteknologiaa tarvitaan opiskelussa, työssä ja yhteiskunnassa ja miten näistä taidoista on tullut osa yleisiä työelämätaitoja. Tieto- ja viestintäteknologian vaikutusta opitaan arvioimaan kestävän kehityksen näkökulmasta ja toimimaan vastuullisina kuluttajina. Oppilaat saavat perusopetuksen aikana kokemuksia tv:n käytöstä myös kansainvälisessä vuorovaikutuksessa. He oppivat hahmottamaan sen merkitystä, mahdollisuuksia ja riskejä globaalissa maailmassa.

Vihdin kunnan TVT-OPS

Johdanto

- Tieto- ja viestintäteknologiaa käytetään laajasti ja monipuolisesti kaikilla perusopetuksen vuosiluokilla ja kaikissa oppiaineissa. Sitä käytetään sekä oppimisen välineenä että kohteena.
- Verkko- ja laiteinfra sekä tukipalvelut mitoitetaan vastaamaan lisääntyvää teknologian käyttöä. Tavoitteena on 1:2 laitekanta vuoden 2019 loppuun mennessä.
- Vihdin kouluilla on 2017 käytössä Edison-oppimisalusta, jossa on käytössä G Suite for Education -palvelu ja Edisonin oma oppimisympäristö.
- Teknisestä tuesta vastaavat koulujen tv-vastaavat ja Opinsys oy. Pedagogista tukea antavat kunnan tutoropettajat ja koulujen tv-vastaavat.

Vuosiluokat	YLEISET TVT-TAIDOT	TIEDONHALLINTA- JA TIETOTURVATAIDOT	VERKOSTOITUMIS-JA VUOROVAIKUTUSTAIDOT
1	- Osaa käynnistää ja sulkea tietokoneen - Osaa kirjautua tietokoneelle omilla tunnuksillaan ja kirjautua ulos - Tunnistaa erilaisia tvt-laitteita (näyttö, näppäimistö, hiiri) - Osaa avata ja sulkea käytettävät ohjelmat - Tuntee näppäimistön tärkeimmät merkit ja toiminnot	- Tietää ja osaa säilyttää tarvittavat tunnukset sekä salasana - On tietoinen tunnusten käytön pelisäännöistä - Opettelee verkon käyttäytymissääntöjä - Harjoittelee siirtymään opettajan antamalle Internet-sivustolle	- Tutustuu kunnan käyttämään oppimisympäristöön - Opiskelee toisinaan yhdessä parin kanssa TVT:tä hyödyntäen

	- Harjoittelee käyttämään sähköisiä oppimateriaaleja - Harjoittelee tekstinkäsittelyohjelman käyttöä - Harjoittelee piirtämään kuvan piirto- tai kuvankäsittelyohjelmalla - Harjoittelee taltioimaan havaintojaan ottamalla kuvan/videon joko tabletilla/kännykällä - Tutustuu ohjelmoinnin alkeisiin		
2	- Harjoittelee tallentamaan ja tulostamaan omat työnsä opettajan avustuksella - Tutustuu näppäintaitoihin - Osaa käyttää erilaisia tvt-laitteita - Osaa käyttää tekstinkäsittelyohjelmaa - Tutustuu vähintään yhteen ohjelmointi -sovellukseen	- Osaa etsiä kuvan internetistä ja liittää sen omaan tekstiinsä - Tutustuu tekijänoikeuksiin	- Harjoittelee käyttämään kunnan valitsemaa oppimisympäristöä - Oppilas tekee ryhmätyöprojektin TVT:tä hyödyntäen
3	- Osaa kirjautua sähköiseen oppimisympäristöön ja käyttää pilvipalvelua - Osaa tallentaa kuvia ja muita tiedostoja - Osaa käyttää oheislaitetta opettajan ohjauksessa - Harjoittelee liittämään kuvia tekstiin - Kehittää näppäintaitojaan - Osaa ottaa digitaalisen kuvan ja käsitellä sitä opettajan ohjauksessa - Oppilas harjoittelee toimimaan graafisessa ohjelmointiympäristössä	- Harjoittelee tiedonhankinnan perusteita - Harjoittelee tekemään sähköisen esityksen tutkimastaan aiheesta - Tutustuu taulukkolaskentaohjelmistoon - Osaa digilaitteiden käytön pelisäännöt - Osaa suojata sähköisen identiteettinsä - Osaa toimia asiallisesti ja toisia loukkaamatta verkossa - Oppii tekijänoikeuksiin liittyvät keskeiset seikat	- Tutustuu sähköiseen viestintään - Harjoittelee omien tuotoksiensa jakamista pilvipalvelussa

4	- Osaa tuottaa erilaisia tiedostoja pilvipalveluun tietokoneella, tabletilla tai muulla digilaitteella - Osaa käyttää oheislaitetta itsenäisesti - Osaa liittää digitaalisia kuvia tekstiin - Harjoittelee sähköisen portfolion tekemistä - Oppilas toimii graafisessa ohjelmointiympäristössä	- Tuntee tiedonhankinnan perusteet - Harjoittelee tiedon hakemista internetistä monipuolisesti - Ymmärtää alustavasti lähdekritiikin - Harjoittelee lähteiden merkitsemistä - Harjoittelee sähköisen kartan käyttöä	- Tutustuu yhteistoiminnalliseen tuottamiseen verkossa
5	- Harjoittelee videoesityksen tekemistä - Oppilas suunnittelee ja toteuttaa ohjelmia graafisessa ohjelmointiympäristössä	- Osaa hakea tietoa internetistä monipuolisesti - Osaa merkitä lähteet - Osaa tehdä sähköisen esityksen tutkimastaan aiheesta - Hallitsee sähköisen identiteetin suojaamisen - Käyttää taulukkolaskentaohjelmistoa - Hallitsee vastuullisen toiminnan verkossa - Osaa tekijänoikeuksiin liittyvät keskeiset seikat	- Osaa työskennellä itsenäisesti sekä yhdessä toisten kanssa verkossa - Tuottaa aineistoa yhteistoiminnallisesti verkossa
6	- Hallitsee työskentelyn sähköisessä oppimisympäristössä ja pilvipalvelussa - Hallitsee toimisto-ohjelmien peruskäytön - Hallitsee oheislaitteiden käytön	- Hallitsee tietoturvaan liittyvät keskeiset seikat	- Osaa toimia yhteistoiminnallisesti ja vastuullisesti verkossa
7-9	- Käyttää tietoteknisiä laitteita ja	- Osaa suunnitella tiedonhankintaansa	- Osallistuu aktiivisesti ja vastuullisesti

ohjelmia sekä tietoverkkoa monipuolisesti ja tarkoituksenmukaisesti eri oppiaineissa -Tunnistaa eri ohjelmien yhteisiä toimintaperiaatteita ja osaa hyödyntää näitä uusiin ohjelmiin tutustuessaan - Osaa käyttää laitteita vastuullisesti -Osaa käyttää monipuolisesti ja sujuvasti toimisto-ohjelmia tehtävän luonteeseen sopivasti eri oppiaineissa - Kirjoittaa teknisesti sujuvasti ja virheettömästi	- Tuntee lähdekritiikin ja tekijänoikeuksien perusteet sekä noudattaa niitä - Osaa vertailla, valikoida ja hyödyntää sekä yhdistää eri lähteistä saamaansa tietoa - Osaa käsitellä, esittää ja tulkita sekä havainnollistaa tietoa ja tuloksia monipuolisesti ja tarkoituksenmukaisesti eri ohjelmia käyttäen - Osaa tehdä synteesejä ja johtopäätöksiä uutta tietoa tuottamalla - Noudattaa tietoturvan periaatteita kaikessa työskentelyssään - Osaa suojautua haitalliselta materiaalilta suojaamalla itsensä ja koneensa - Osaa turvata itsensä ja yksityisyydensuojansa	työskentelyyn erilaisissa yhteisöissä tehtävissä - Osaa ilmaista itseään monipuolisesti ja vastuullisesti verkkoviestimissä sekä tulkita muilta tulevaa viestintää - Ymmärtää ja kunnioittaa sananvapautta myös verkossa viestiessään - Ymmärtää viestinnän erilaisia lähtökohtia ja tavoitteita ja tulkita myös verkkoviestintää näistä lähtökohdista käsin - Osaa antaa verkossa palautetta ja hyödyntää itse saamaansa palautetta - Osaa käyttäytyä eettisesti, hyviä käytöstapoja ja sääntöjä noudattaen Internetissä
---	---	---

Työelämätaidot ja yrittäjyys (L6)

Työelämä, ammatit ja työn luonne muuttuvat mm. teknologisen kehityksen ja talouden globalisoitumisen seurauksena. Työn vaatimusten ennakointi on vaikeampaa kuin ennen. Oppilaiden tulee perusopetuksessa saada yleisiä valmiuksia, jotka edistävät kiinnostusta ja myönteistä asennetta työtä ja työelämää kohtaan. Oppilaiden on tärkeä saada kokemuksia, jotka auttavat oivaltamaan työn ja yritteliäisyyden merkityksen, yrittäjyyden mahdollisuudet sekä oman vastuun yhteisön ja yhteiskunnan jäsenenä. Koulutyö järjestetään niin, että oppilaat voivat kartuttaa työelämäntuntemustaan, oppia yrittäjämäistä toimintatapaa ja oivaltaa koulussa ja vapaa-ajalla hankitun osaamisen merkityksen oman työuran kannalta.

Oppilaita opetetaan tuntemaan lähialueen elinkeinoelämän erityispiirteitä ja keskeisiä toimialoja. Perusopetuksen aikana oppilaat tutustuvat työelämään ja saavat kokemuksia työnteosta sekä yhteistyöstä koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa. Tällöin harjoitellaan työelämässä tarvittavaa asianmukaista käyttäytymistä ja yhteistyötaitoja sekä huomataan kielitaidon ja vuorovaikutustaitojen merkitys. Itsensä työllistämisen taidot ja yrittäjyys sekä riskien arviointi ja hallittu ottaminen tulevat tutuiksi myös erilaisten projektien kautta. Koulutyössä opitaan ryhmätoimintaa, projektityöskentelyä ja verkostoitumista.

Koulussa harjaannutaan työskentelemään itsenäisesti ja yhdessä toisten kanssa sekä toimimaan järjestelmällisesti ja pitkäjänteisesti. Yhteisessä työssä jokainen oppilas voi hahmottaa oman tehtävänsä osana kokonaisuutta. Siinä opitaan myös vastavuoroisuutta ja ponnistelua yhteisen tavoitteen saavuttamiseksi. Toiminnallisissa opiskelutilanteissa oppilaat voivat oppia suunnittelemaan työprosesseja, asettamaan hypoteeseja, kokeilemaan erilaisia vaihtoehtoja ja tekemään johtopäätöksiä. He harjoittelevat työhön tarvittavan ajan arviointia ja muita työn edellytyksiä sekä uusia ratkaisujen löytämistä olosuhteiden muuttuessa. Samalla on tilaisuus oppia ennakoimaan työskentelyn mahdollisia vaikeuksia ja kohtaamaan myös epäonnistumisia ja pettymyksiä. Oppilaita kannustetaan sisukkuuteen työn loppuunsaattamisessa sekä työn ja sen tulosten arvostamiseen.

Oppilaita rohkaistaan suhtautumaan uusiin mahdollisuuksiin avoimesti ja toimimaan muutostilanteissa joustavasti ja luovasti. Heitä ohjataan tarttumaan asioihin aloitteellisesti ja etsimään erilaisia vaihtoehtoja. Oppilaita tuetaan tunnistamaan ammatillisia kiinnostuksen kohteita sekä tekemään jatko-opintovalintansa perustellusti ja omista lähtökohdistaan, perinteisten sukupuoliroolien ja muiden roolimallien vaikutukset tiedostaen.

Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen (L7)

Yhteiskunnalliseen toimintaan osallistuminen on demokratian toimivuuden perusedellytys. Osallistumisen ja vaikuttamisen taitoja sekä vastuullista suhtautumista tulevaisuuteen voi oppia vain harjoittelemalla. Kouluyhteisö tarjoaa tähän turvalliset puitteet. Samalla perusopetus luo osaamisperustaa oppilaiden kasvulle demokraattisia oikeuksia ja vapauksia vastuullisesti käyttäviksi, aktiivisiksi kansalaisiksi. Koulun tehtävänä on vahvistaa jokaisen oppilaan osallisuutta.

Perusopetuksessa luodaan edellytykset oppilaiden kiinnostukselle kouluyhteisön ja yhteiskunnan asioita kohtaan. Koulussa kunnioitetaan heidän oikeuttaan osallistua päätöksentekoon ikänsä ja kehitystasonsa mukaisesti. Oppilaat osallistuvat oman opiskelunsa, yhteisen koulutyön ja oppimisympäristön suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin. He saavat tietoa ja kokemuksia kansalaisyhteiskunnan osallistumis- ja vaikuttamisjärjestelmistä ja keinoista sekä yhteisöllisestä työskentelystä koulun ulkopuolella. Ympäristön suojelemisen merkitys avautuu omakohtaisen luontosuhteen kautta. Oppilaat oppivat arvioimaan median vaikutuksia ja käyttämään sen mahdollisuuksia. Kokemusten kautta oppilaat oppivat vaikuttamista, päätöksentekoa ja vastuullisuutta. Samalla he oppivat hahmottamaan sääntöjen ja sopimusten sekä luottamuksen merkityksen. Osallistuessaan sekä koulussa että sen ulkopuolella oppilaat oppivat ilmaisemaan omia näkemyksiään rakentavasti. He oppivat työskentelemään yhdessä ja saavat tilaisuuksia harjoitella neuvottelemista, sovittelemista ja ristiriitojen ratkaisemista sekä asioiden kriittistä tarkastelua. Oppilaita kannustetaan pohtimaan ehdotuksiaan eri osapuolten yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon sekä oikeudenmukaisen kohtelun ja kestävä elämäntavan näkökulmista.

Perusopetuksen aikana oppilaat pohtivat menneisyyden, nykyisyyden ja tulevaisuuden välisiä yhteyksiä sekä erilaisia tulevaisuusvaihtoehtoja. Heitä ohjataan ymmärtämään omien valintojen, elämäntapojen ja tekojen merkitys paitsi itselle, myös lähiyhteisöille, yhteiskunnalle ja luonnolle. Oppilaat saavat valmiuksia sekä omien että

yhteisön ja yhteiskunnan toimintatapojen ja -rakenteiden arviointiin ja muuttamiseen kestävää tulevaisuutta rakentaviksi.

.

Laaja-alaisen osaamisen paikalliset painotukset

Laaja-alaisen osaamisen paikalliset painotukset on kuvattu Oppiaineet vuosiluokilla- luvuissa.

Laaja-alaisen osaamisen paikalliset painotukset riippuvat oppilaan ikätasosta ja kehitystasosta. Koulukohtaisesti valitaan eri laaja-alaisen osaamisen painopisteitä monialaisiin opintokokonaisuuksiin ja muuhun opetukseen vuosittain. Oppilaat osallistuvat laaja-alaisen osaamisen painopisteen valintaan ja sen toteutuksen suunnitteluun.

Laaja-alaisen osaamisen toimenpiteet kuvataan koulukohtaisessa lukuvuosisuunnitelmassa.

Järjestelyt ja toimenpiteet, joiden avulla laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden toteutumisesta opetustyössä huolehditaan ja toteutumista seurataan

Laaja-alaisuus on osaamisen opinpolku, joka ei katkea peruskoulun aikana. Laaja-alaisuutta ei voida arvioida numeerisesti, koska se on taitojen oppimista. Arviointi on sanallista tukea ja positiivista kannustusta. Laaja-alaisessa toiminnassa itsearvioinnissa oppilas tunnistaa, pystyykö olemaan itseohjautuva; oppilas tekee näkyväksi sen, mitä hän tekee, näyttää muille aktiivisesti, että osaa; ja osaa analysoida/keskustella aikuisen kanssa, miten onnistui tehtävässä (reflektoi).

Laaja-alainen osaaminen on punottu oppiaineiden tavoitteisiin, joten opetusta suunnitellessa opettaja poimii omasta oppiaineesta ne tavoitteet, mitä haluaa painottaa kyseisen oppimiskokonaisuuden aikana arvioinnissa ja suunnittelee arvioinnin toteutuksen sen mukaan (formatiivisena prosessin arviointina: itsearviointina, vertaisarviointina; ja summatiivisena arviointina (opitun sisällön arviointina)).

Lukuvuosisuunnitelman arvioinnin yhteydessä arvioidaan laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden toteutumista. Oppilaat otetaan arviointiin mukaan ikätasoon sopivalla tavalla. Arvioinnin avulla suunnitellaan seuraavan vuoden laaja-alaisen osaamisen painotuksia syksyn vuosisuunnittelun pohjaksi.